varoistaan Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalta 162,000 markkaa Suvilahden kasarmin toisen ja kolmannen kerroksen sisustamiseen asuinhuoneiksi.

Sittemmin lähettivät kaupunkilähetyksen ja Diakonissalaitoksen johtajat sekä Ebeneserkodin johtajatar kaupunginvaltuustolle yhteisen kirjelmän, jossa mainitut henkilöt huomauttaen Suvilahden kasarmissa vallitsevista räikeistä epäkohdista anoivat ryhtymistä pikaisiin toimenpiteisiin muutamien tarkoituksenmukaisten, yksinkertaisten työväenasuntojen aikaansaamiseksi entisten lisäksi, joihin asuntoihin voitaisiin siirtää ainakin osa kasarmin vuokralaisista, etusijassa ne perheet, jotka eivät viettäneet pahennusta herättävää elämää.

Esityksestä antamassaan lausunnossa rahatoimikamari huomautti, että kaupunginviranomaiset jo olivat ryhtyneet toimenpiteisiin [1]) sekä mainitussa kasarmissa vallitsevien olojen olennaiseksi parantamiseksi että myös uusien työväenasuntojen rakentamiseksi, mutta katsoi anomuksentekijäin kirjelmässä esitetyn valituksen, että kasarmissa asuvien äitien oli vaikeata siellä hoitaa pieniä lapsiaan, ansaitsevan huomiota ja ehdotti sen johdosta hankittuaan asiasta talojen taloudenhoitajan ja kaupungin yleisten töiden hallituksen lausunnot, että myönnettäisiin määräraha kylpyosaston laittamiseksi Suvilahden kasarmiin pienten lasten hoitoa varten. Samalla kamari ilmoitti, että mainitun kasarmin kolmannen kerroksen kuntoon panettamiseksi tarvittiin 41,500 markan suuruinen lisämääräraha.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti [2]) käyttövaroistaan Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalta osoittaa yhteensä 57,100 markkaa lisäykseksi aikaisemmin myönnettyyn määrärahaan Suvilahden kasarmin kolmannen kerroksen sisustamiseksi sekä kylpyosaston sisustamiseksi mainittuun kasarmiin.

5. *Muut kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.*

Suunnitellun Helsingin—Risteen rautatiehankkeen edistäminen. Kaupunginvaltuustolle osoitetussa kirjelmässä oli Vihdin kunnanvaltuuston asettama komitea, jonka tehtävänä oli Helsingistä Risteen asemalle kulkevan rautatien aikaansaamista koskevan kysymyksen valmistelu, huomauttanut, että eduskunta viime aikoina oli asettanut uusien rautateiden rakentamisen ehdoksi että kunnat, joiden aluetta asianomaiset rautatiet tulivat koskettamaan, myöskin vastasivat tarpeellisten maa-alueiden lunastusmaksuista, minkä ohessa komitea ehdotti, että ne kunnat, joiden alueiden kautta edellämainittu rautatie tulisi kulkemaan, lahjakirjoilla luovuttaisivat rautatien rakentamiseen tarvittavan maan, luopuisivat kaikista korvausvaatimuksista rautatierakennuksen aiheuttamista vahingoista, sitoutuisivat vastaamaan niistä määristä, jotka pakkolunastuksessa voitiin määrätä valtion suoritettaviksi kunnan alueella sijaitsevien muiden kiinteistöjen omistajille ja haltijoille, hankkisivat ja maksutta luovuttaisivat valtiolle kaikki maanhankintaa varten tarvittavat asiakirjat y. m., kaikki edellyttäen, että radan rakentaminen aloitettaisiin 7 vuoden kuluessa lahjakirjan allekirjoittamispäivästä; että jokainen kunta ottaisi osaa rautatiekysymyksen valmistelusta aiheutuviin kustannuksiin summalla, joka vastaisi noin 50 penniä asukasta kohden sekä valitsisi 2 henkilöä ja näille 2 varamiestä edustajikseen niihin kokouksiin, jotka vuoden kuluessa pidettäisiin asian edistämiseksi.

---

[1]) Ks. edellä ja tätä kert. siv. 35. — [2]) Valt. pöytäk. 10 p. syysk. 29 §.

Asiasta antamassaan lausunnossa kaupungin kulkulaitosten parantamista koskevaa kysymystä valmistelemaan asetettu [1]) komitea huomautti, että Pitäjänmäki todennäköisesti tulisi olemaan radan lähtökohta, mikä olisikin kaupungille edullista, koska rautatie tällöin ei tulisi koskettamaan kaupungille kuuluvia maita. Jos taas rata tulisi lähtemään Fredriksperistä, kuten myös oli ehdotettu, olisi korvaukseton maan luovutus aivan vähäpätöinen uhraus verrattuna niihin etuihin, joita radan rakentaminen tulisi kaupungille tuottamaan. Kaikista vireillä olevista, Helsinkiä välittömästi koskevista ratasuunnitelmista komitea katsoi Helsingin—Risteen suunnitelman olevan kaupungin kannalta asetettava etusijalle, koska sitä myöten voitaisiin tuoda kaupunkiin m. m. clintarpeita sellaisilta seuduilta, joilta aikaisemmin on puuttunut kulkuneuvoja, minkä lisäksi rata voisi palvella Helsinkiin keskittynyttä maahantuontia. Kaupungin olisi sen vuoksi allekirjoitettava lahjakirja. Vihdin kunnanvaltuuston rautatiekomitean ehdottamaa laskuperustetta osanoton järjestämiseksi kysymyksen valmistelusta aiheutuviin kustannuksiin kaupunginvaltuuston kulkulaitoskomitea ei voinut hyväksyä, koska kaupunki sen mukaisesti tulisi suorittamaan suhteettoman suuren avustuksen eli noin 100,000 markkaa, jota vastoin komitea piti 50,000 markkaa kohtuullisena ja riittävänä. Kun tämäkin määrä oli muiden kuntain osuuksia suurempi, piti valiokunta oikeudenmukaisena, että Helsingin kaupunki tulisi jonkin verran voimakkaammin edustetuksi asian pohtimiseksi pidettävissä kokouksissa, saaden esim. 3 varsinaista ja 2 varajäsentä.

Sittenkuin myöskin kaupungininsinööri ja rahatoimikamari olivat puoltaneet myöntymistä Vihdin kunnanvaltuutettujen rautatiekomitean esitykseen, päätti [2]) kaupunginvaltuusto valtuuttaa kamarin kaupungin puolesta allekirjoittamaan edellämainitun komitean laatiman kaavakkeen lahjakirjaksi Helsingin—Risteen rautatietä varten tarvittavaan maahan; myöntää mainitun rautatiekysymyksen edelleen valmistelusta aiheutuvien kustannusten suorittamiseen käyttövaroistaan Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalta 50,000 markkaa; sekä valita kolme edustajaa ja näille kaksi varamiestä ottamaan osaa niihin kokouksiin, jotka vuoden kuluessa pidettäisiin kysymyksen pohtimiseksi.

Kiinteän majakan rakentaminen Äransgrundin karille. Satamahallituksen kirjelmässä huomautettua kaupunginvaltuustolle niitä haittoja, jotka aiheutuivat siitä, että Helsingin tuloväylän varrella ei ollut majakkaa, päätti [3]) valtuusto tehdä valtioneuvostolle pääasiassa seuraavansisältöisen anomuksen:

Vaikkakin kaupungin satamaviranomaiset olivat tehneet melkoisia parannuksia Helsinkiin suuntautuvan merenkulun helpottamiseksi, haittasi sitä yhä edelleen suuri puute, joka aiheutui siitä, että tärkein väylä talvisaikaan oli vailla johtoloistoa. Ensimmäisen jään muodostuttua poistettiin nimittäin Äransgrundin ja Nygrundin karien ulkopuolelle sijoitettu loistolaiva huolimatta siitä, että laivakulku tämänkin jälkeen usein jatkui kuukausimääriä. Samaten alkoi laivaliike keväisin paljon ennen kuin loistolaiva sijoitettiin asemapaikalleen. Tämä asiantila oli aiheuttanut lukuisia valituksia sekä kotiettä ulkomaisten laivain päällikköjen taholta. Tähän oli tosin huomautettu, että valtion jäänmurtajat talvisaikaan johtivat saapuvia laivoja satamaan, mutta kokemus oli osoittanut, ettei se ainoa jäänmurtaja, joka tavallisesti asetettiin pääkaupungin talvilaivaliikennettä palvelemaan, ehtinyt aikanaan

[1]) Ks. 1920 vuod. kert. siv. 207. — [2]) Valt. pöytäk. 28 p. toukok. 24 §. — [3]) S:n 7 p. toukok. 29 §.

paikalle ohjaamaan kaikkia saapuvia laivoja satamaan. Huomioon ottaen Helsingin merkityksen maan suurimpana tuontisatamana sekä koska viennillekin olisi erittäin tärkeätä, että kaupungin satama pidettäisiin avoinna talvisaikaan, olisi valtion kaikin tavoin turvattava ja avustettava pääkaupungin talvilaivaliikennettä. Tärkein tätä tarkoittava toimenpide olisi varustaa väylät turvallisuuslaitteisiin nähden siten, että merenkulku olisi mahdollinen kaikissa sääsuhteissa, ja olisi sen johdosta ensi sijassa ryhdyttävä toimenpiteisiin Dnjepr-karin räjäyttämiseksi sekä kiinteän, merenkulun turvaamista tarkoittavilla ajanmukaisilla laitteilla varustetun majakan rakentamiseksi Äransgrundin tai Ljubimoffin karille, jolle majakalle myöskin olisi sijoitettava tarpeellinen määrä luotseja tarpeellisine kulkuvälineineen sekä kesä- että talviluotsausta varten.

Valtuuston esitys päättyi anomukseen, että merenkulkulaitoksen viisivuotismenosääntöön merkittäisiin määräraha mainittuihin tarkoituksiin käytettäväksi vuosina 1925 ja 1926.

Kahden linjaloiston rakentaminen Länsisataman tuloväylän valaisemiseksi. Huomauttaen, että oli kuulunut valituksia siitä, että alusten pimeän aikana oli vaikeata tulla Länsisatamaan, satamahallitus anoi 50,000 markan määrärahan myöntämistä kahden n. s. Aga-loiston asettamiseksi Saukonkarille ja Lauttasaaren koillisniemekkeelle. Esityksen johdosta pyydetyssä lausunnossa kaupungin yleisten töiden hallitus oli sitä mieltä, ettei kaupungin olisi ryhdyttävä valtion asiana oleviin toimiin, jota vastoin rahatoimikamari puolsi satamahallituksen ehdotusta, koska valtiolla tätä nykyä ei ollut varoja tähän tarkoitukseen käytettävänä, minkä johdosta tämä erittäin välttämätön toimenpide kaupungin suhtautuessa asiaan kielteisesti viivästyisi ainakin kaksi vuotta. Hyväksyen kamarin esittämät näkökohdat kaupunginvaltuusto päätti [1]) osoittaa käyttövaroistaan Yleiset työt nimisen pääluokan kohdalta 50,000 markkaa kahden linjaloiston asettamiseksi Länsisataman tuloväylää valaisemaan sekä antaa rahatoimikamarille tehtäväksi, sittenkuin loistot on asetettu ja niiden kustannukset on voitu tarkasti selvittää, tehdä valtioneuvostolle anomus mainittujen kustannusten korvaamisesta sekä aikanaan antaa kaupunginvaltuustolle tieto siitä, mitä valtioneuvosto on asiasta päättänyt.

Lisämääräraha Taivallahteen rakennettavaa uutta purkauslaituria varten. Kaupungin yleisten töiden hallituksen ilmoitettua rahatoimikamarille, että menosääntöön merkitty määräraha uuden purkauslaiturin teettämistä varten vanhan teurastamon vierelle oli havaittu riittämättömäksi sen johdosta, että paalutuskustannukset oli laskettu liian alhaisiksi, että epäsuotuisat jääsuhteet olivat vaikeuttaneet kiviarkkujen upottamista sekä että ajoittain ei oltu voitu saada kaupungista kiviä arkkujen täyttämiseen, kamari teki kaupunginvaltuustolle anomuksen 45,000 markan myöntämisestä ylityksen peittämiseksi. Myöntyen kamarin esitykseen valtuusto osoitti [2]) anotun määrän käyttövaroistaan Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalta.

Lisämääräraha väliaikaisia purkaus- ja venelaitureita varten. Koska menosääntöön väliaikaisia purkaus- ja venelaitureita varten otettu määräraha oli osoittautunut riittämättömäksi tarkoitukseensa, osoitti [3]) kaupunginvaltuusto yleisiä töitä varten olevista käyttövaroistaan tarkoitukseen 70,000 markan lisäyksen. Sittemmin kaupunginvaltuusto osoitti [4]) vuoden tilierotuksesta 20,000

---

[1]) Valt. pöytäk. 16 p. huhtik. 12 §. — [2]) S:n 10 p. syysk. 9 §. — [3]) S:n 10 p. syysk. 10 §. — [4]) S:n 26 p. marrask. 7 §.

markan lisäyksen myrskyn vahingoittamien Merisataman ja Sörnäsin rantatien laiturien korjauskustannusten peittämiseksi.

Länsisataman työt. Samalla kaupungin yleisten töiden hallitus oikeutettiin [1]) etuantina käyttämään 700,000 markkaa Länsisataman töitä varten vuoden 1925 menosääntöön merkittävästä määrärahasta, minkä ohessa hallitusta kehoitettiin järjestämään satamatöiden ohjelma siten, ettei myönnettyjä määrärahoja ylitetty eikä etuantivaroja tarvinnut osoittaa seuraavan vuoden määrärahoista.

Vesijohdon laskeminen Pakaankatuun. Kaupunginvaltuuston päätettyä [2]), että Pakaankadun varrelle kortteliin n:o 584 rakennettaisiin työväenasuinrakennus sekä että mainittuun katuun laskettaisiin viemärijohto korttelien n:ojen 584 ja 585 rakennusryhmäin tarpeiksi, oli kaupungin teknillisten laitosten hallitus huomauttanut rahatoimikamarille, että likaviemärijohdon laskemisen yhteydessä Pakaankatuun myöskin olisi laskettava vesijohto, minkä työn kustannukset hallitus arvioi 80,000 markaksi. Kamari oli samoin kuin hallituskin havainnut ehdotetun vesijohtotyön edellämainitun asuintalon rakentamispäätöksen välttämättömäksi seuraukseksi ja senvuoksi valtuuttanut hallituksen viipymättä ryhtymään työhön. Kamarin toimenpiteen hyväksyen kaupunginvaltuusto päätti [3]) merkitä vuoden 1925 menosääntöön 80,000 markkaa mainittua vesijohtotyötä varten sekä oikeuttaa kaupungin teknillisten laitosten hallituksen kuluvana vuonna tarvittavassa mitassa käyttämään mainittua määrärahaa.

Vesijohdon ulottaminen eräille Meilahden huvila-alueille. Eräät Meilahden huvilanomistajat anoivat huomauttaen mainitulla huvila-alueella vallitsevasta hyvän juomaveden puutteesta, että kaupunginvaltuusto ryhtyisi toimenpiteisiin kaupungin vesijohtoverkon ulottamiseksi Meilahteen. Kaupungin teknillisten laitosten hallitus sekä rahatoimikamari ehdottivat anomuksen evättäväksi, koska laadittu ehdotus puheenaolevan huvila-alueen uudeksi jaoituskaavaksi ei vielä ollut valmiina lopullisessa muodossaan, minkä ohessa kamari huomautti, että alueen asutus oli niin harvaa, ettei siellä ollut odotettavissa perustamispääoman korkoa vastaavaa vedenkulutusta. Kaupunginvaltuusto epäsi [4]) anomuksen.

Päätös suojalaitteiden teettämisestä kaupungin putkijohdoille Eläintarhan rautatiepenkereen alle. Kaupunginvaltuustolle lähettämässään kirjelmässä rahatoimikamari huomautti, että rautatieviranomaiset olivat panneet käyntiin työt kahden uuden rautatieraiteen laskemiseksi Helsingin—Fredriksperin rataosalle. Siten laajennettu ratavalli tuli kahdessa kohdassa, Alppilan ja I linjan kohdalla, leikkaamaan useita kaupungin putkiverkkoon kuuluvia johtoja, m. m. n. 800 mm:n vahvuisen vesilinnasta tulevan päävesijohdon. Helsinginkadun uuden alimenopaikan [5]) valmistuttua tuli I linjan alimenopaikka suljettavaksi, ja sikäläiset johdot oli silloin sijoitettava ratavallin poikki tehtävään isohkoon rumpuun eli kulverttiin, joka antaisi johdoille tarpeellista suojaa vilkkaalta rautatieliikenteeltä ja varaisi asianomaisille laitoksille mahdollisuuden niiden hoitamiseen, tarkastamiseen ja korjaamiseen. Vesilinnasta tulevat putkijohdot olisi johdettava rautatiepenkereen alitse tarkoitusta varten rakennetun tunnelin kautta, jonka mitat olisi määrättävä niin, että siinä olisi tilaisuus päävesijohdon korjaamiseen ja mahdollisuus tunnelin kautta johdettujen vesijohtoputkien laajentamiseen. Kaupungin yleisten töiden

---

[1]) Valt. pöytäk. 26 p. marrask. 7 §. — [2]) Ks. tätä kert. siv. 37. — [3]) Valt. pöytäk. 17 p. jouluk. 13 §. — [4]) S:n 17 p. jouluk. 29 §. — [5]) Ks. 1921 vuod. kert. siv. 53.

hallitus oli arvioinut edellisestä työstä aiheutuvat kustannukset 126,000 markkaksi ja jälkimmäisestä aiheutuvat 170,000 markkaksi, mutta kamari katsoi, että ehdotettua kulverttia varten myönnettävä määräraha oli korotettava 150,000 markkaan ja tunnelimääräraha 200,000 markkaan, koska rautatiehallitus oli asettanut ehdoksi myöntymiselleen mainittujen laitteiden teettämiseen, että kaupunki töiden kestäessä olisi velvollinen sekä kustantamaan vartioinnin että suorittamaan kohtuullisen korvauksen rautatiehallituksen palveluksessa olevalle insinöörille, joka sanotun hallituksen puolesta tulisi valvomaan puheena olevia töitä.

Sittenkuin valmisteluvaliokunta oli katsonut tarpeelliseksi hankkia selvityksen kaupungin oikeudesta pitää puheena olevat johdot paikoillaan ja rahatoimikamari tämän johdosta oli viitannut rautatiehallituksen huhtikuun 18 p:nä 1907 päivättyyn kirjelmään, jossa hallitus myöntyi rahatoimikamarin anomukseen saada laskea uusi vesijohto Alppilan tasoylikäytävän kohdalle, samoinkuin Uudenmaan läänin lääninhallituksen joulukuun 6 p:nä 1911 tekemään päätökseen kaupungille kuuluvan maan pakkoluovutuksesta valtionrautateiden tarpeiksi, josta päätöksestä kävi selville, että asianosaisten tuli keskenään sopia johtojen asettamisesta pakkoluovutetulle alueelle ja kamari edelleen oli ilmoittanut, että kaikki nyt kyseessä olevat johdot olivat rakennetut ilman erityisiä valtion- ja kaupunginviranomaisten välisiä sopimuksia jo ennenkuin rautatiehallituksen edellämainittu päätös julistettiin, päätti [1]) kaupunginvaltuusto kamarin asiasta tekemän ehdotuksen mukaisesti

valtuuttaa kamarin kaupungin puolesta allekirjoittamaan kaksi rautatiehallituksen hyväksymää ja maaliskuun 28 p:nä 1924 allekirjoittamaa ylempänä mainittuja laitteita koskevaa sopimusta;

myöntää kulvertin rakentamiseksi I linjan kohdalle rautatiepenkereen alle vesi-, kaasu-, viemäri- ja sähköjohtoja varten 150,000 markan suuruisen määrärahan osoitettavaksi valtuuston käyttövaroista seuraavalla tavalla jaettuna: 42,000 markkaa vesijohtolaitosta varten olevista varoista, 42,000 markkaa kaasulaitosta, 36,000 markkaa sähkölaitosta ja 30,000 markkaa yleisiä töitä varten olevista varoista; sekä

osoittaa vesijohtotunnelin rakentamiseksi Alppilan kohdalle rautatiepenkereen alitse 200,000 markkaa, mikä määrä maksettaisiin etuantina kaupunginkassasta ja sittemmin merkittäisiin vesijohtolaitoksen vuoden 1925 talousarvioon.

Rahatoimikamarin sittemmin allekirjoittama sopimus kulvertin rakentamisesta rautatiepenkereen alle I linjan kohdalle oli seuraava:

»Rautatiehallitus oikeuttaa täten Helsingin kaupungin rahatoimikamarin toistaiseksi ilman eri korvausta asettamaan omalla kustannuksellaan rakennettavan betonitunnelin radan alitse Alppilan poistettavan tasoylikäytävän ja siitä pohjoiseen olevan alikulkuaukon välille sille kohdalle, missä nykyinen kaupungin vesijohtoputki, läpimitaltaan 813 mm. kulkee, tämän sekä toisen rinnakkaisen, samalla paikalla kulkevan vesijohtoputken siirtämistä varten tunneliin, kaikki seuraavilla ehdoilla:

että työ suoritetaan rautatien asianomaisen rata- tai työinsinöörin valvonnalla ja ohjeiden mukaan, tullen rahatoimikamarin suorittaa hänelle tästä kohtuullinen korvaus;

että rautatieviranomaisten liikenneturvallisuuden y. m. s. seikkain vuoksi tarpeelliseksi katsomat varovaisuustoimenpiteet ja vartioiminen rakennus-

[1]) Valt. pöytäk. 11 p. kesäk. 18 §.

ajaksi tulee rahatoimikamarin järjestää näiden viranomaisten ohjeiden mukaan sekä kustantaa;

että, jos tälle paikalle vastaisuudessa rakennetaan useampia raiteita, tulee rahatoimikamarin huolehtia tunnelin siirtämisestä tai pitentämisestä vastaavasti omalla kustannuksellaan;

ettei rautatie vastaa niistä vahingoista, mitä rautatieliikenteestä tai muusta senkaltaisesta syystä voi tunnelille johtua, mutta on rahatoimikamari velvollinen korvaamaan kaikki ratapenkereelle, radalle tai yleensä rautatieliikenteelle tunnelin särkymisen ja vedenvuodon vuoksi sekä muusta syystä aiheutuvan vahingon kustannukset; sekä

että, jos tunneli havaitaan haitalliseksi rautatielle, on se rahatoimikamarin kustannuksella ja toimesta poistettava kuuden kuukauden kuluessa siitä tiedon saatua, ollen ratapenger ja rata saatettava entiseen kuntoonsa.

Tätä sopimusta on laadittu kaksi yhtäpitävää kappaletta, joista yksi on kummallakin asianosaisella.»

Edellä mainittu, tunnelin rakentamista koskeva sopimus, oli seuraava:

»Rautatiehallitus oikeuttaa täten Helsingin rahatoimikamarin toistaiseksi ilman eri korvausta omalla kustannuksellaan rakentamaan ja radan alitse asettamaan graniittiholviviemärin nykyisen Eläintarhantien kohdalle Helsinginkadun silta-aukon eteläpuolella seuraavilla ehdoilla:

että työ suoritetaan rautatien asianomaisen rata- tai työinsinöörin valvonnalla ja ohjeiden mukaan tullen rahatoimikamarin suorittaa hänelle tästä kohtuullinen korvaus;

että viemärin perustus lasketaan kalliopohjaan eli tukevaan pohjaan asti;

että rautatieviranomaisten liikenneturvallisuuden y. m. s. seikkain vuoksi tarpeelliseksi katsomat varovaisuustoimenpiteet ja vartioiminen rakennusajaksi tulee rahatoimikamarin järjestää näiden viranomaisten ohjeiden mukaan sekä kustantaa ne;

että, jos tälle paikalle vastaisuudessa rakennetaan useampia raiteita, tulee rahatoimikamarin huolehtia viemärin siirtämisestä tai pitentämisestä vastaavasti omalla kustannuksellaan;

ettei rautatie vastaa niistä vahingoista, mitä rautatieliikenteestä tai muusta senkaltaisesta syystä voi viemärille johtua, mutta on rahatoimikamari velvollinen korvaamaan kaikki ratapenkereelle, radalle tai yleensä rautatieliikenteelle viemärin särkymisen ja johdoissa sattuneen vuodon vuoksi sekä muusta vastaavanlaisesta syystä aiheutuvat vahingon kustannukset; sekä

että, jos viemäri havaitaan haitalliseksi rautatielle, on se rahatoimikamarin kustannuksella ja toimesta poistettava kuuden kuukauden kuluessa siitä tiedon saatua, ollen ratapenger ja rata saatettava myös entiseen kuntoonsa.

Tätä sopimusta on laadittu kaksi yhtäpitävää kappaletta, joista yksi on kummallakin asianosaisella.»

Sittemmin osoittautui, että työn suorittamista varten myönnetyt määrärahat olivat liian niukat, minkä johdosta kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan Kaupungin teknilliset laitokset nimisen pääluokan kohdalta myönsi [1]) lisämäärärahoja yhteensä 15,000 markkaa vesijohtolaitokselle, 17,500 markkaa kaasulaitokselle, sekä 15,000 markkaa sähkölaitokselle sekä osoitti vuoden tilierotuksesta 30,000 markkaa kaupungin yleisten töiden hallituksen käytettäväksi samaan tarkoitukseen.

Annankadun kansakoulutalon vesijohtoputkien kuntoonpano. Sisustettaessa

[1]) Valt. pöytäk. 17 p. jouluk. 23 §.

Annankadun kansakoulutalon keittiöosastoa todettiin, että rakennuksen vesijohtoputket olivat niin ruostuneet, että ne oli heti uudistettava. Rahatoimikamari oli kehoittanut kaupungin yleisten töiden hallitusta ryhtymään tätä tarkoittaviin toimenpiteisiin ja merkitsemään tarkoitukseen tarvittavan, 13,500 markaksi arvioidun lisämäärärahan vuoden 1925 menosääntöehdotukseen. Lähettäen asiaa koskevan ilmoituksen kaupunginvaltuustolle rahatoimikamari anoi toimenpiteen hyväksymistä. Valtuusto myöntyi [1]) anomukseen.

Uusien koksinsammutus- ja koksinkuljetuslaitteiden hankkiminen kaasulaitokselle. Rahatoimikamarille lähettämässään kirjelmässä kaupungin teknillisten laitosten hallitus esitti, että kaasunkulutus ja siitä suoranaisesti johtuva koksintuotanto olivat tuntuvasti lisääntyneet ja edelleen lisääntyivät sekä että käytettävissä olevat sammutus- ja nostolaitteet olivat epätyydyttävät ja kysyivät melkoisia kunnossapitokustannuksia. Oli senvuoksi tärkeätä mahdollisimman pian teettää uudet, ajanmukaiset sammutus- ja kuljetuslaitteet siihen katsomatta, että puheenaolevat työt aikaisemmin laaditussa viisivuotismenosäännössä oli ehdotettu suoritettaviksi vasta vuonna 1926, sitäkin suuremmalla syyllä, koska koksinvalmistus oli kaasulaitoksen taloudelle melkein yhtä tärkeä kuin itse kaasuntuotanto. Rahatoimikamari kannatti määrärahan myöntämistä tähän tarkoitukseen, ja kamarin ehdotukseen yhtyen kaupunginvaltuusto päätti [2])

että vuoden 1925 menosääntöön oli merkittävä 850,000 markan suuruinen määräraha kaasulaitoksen uusien koksinsammutus- ja koksinkuljetuslaitteiden teettämiseksi;

että tätä varten tarpeelliset rakennustyöt sai heti panna alulle;

että enintään 200,000 markan suuruinen määrä oli etuantina maksettava tarkoitukseen kaupunginkassasta ja sittemmin suoritettava vuoden 1925 menosääntöön edellämainittuja laitteita varten merkittävästä määrärahasta.

Muuntaja-aseman rakentaminen Länsisatamaan. Kaupungin yleisten töiden hallitus ilmoitti, ettei Länsisataman väliaikainen muuntaja-asema riittänyt tyydyttämään sähkövirran tarvetta sen jälkeen kuin satamassa oli otettu käytäntöön eräitä uusia sähkövirralla toimivia nostureita. Hallitus anoi sen johdosta, että kaupunginvaltuusto myöntäisi 105,000 markan suuruisen määrärahan uuden, kysymykseen tulevia kuormitusoloja vastaavan muuntaja-aseman rakentamiseksi. Valtuusto myöntyi [3]) esitykseen ja määräsi samalla, että puheena oleva rahamäärä oli maksettava etuantina kaupunginkassasta ja sittemmin merkittävä kaupungin vuoden 1925 menosääntöön.

Uuden ala-aseman perustaminen sähkölaitokselle. Koska kokemus oli osoittanut, että sähkölaitos kaupungin lounaisosassa tarvitsi ala-asemaa ja sekä kaupungin teknillisten laitosten ja yleisten töiden hallitukset että palolaitos olivat sitä mieltä, että tämä asema sopivasti voitiin sisustaa Kampintorilla olevaan paloasemarakennukseen, myönsi [4]) kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin esityksestä yleisiä töitä varten olevista käyttövaroistaan 155,000 markkaa edellä mainittuja sisustustöitä varten, joiden suorituksessa pääasiassa oli noudatettava kamarin kirjelmän oheen liitettyjä piirustuksia.

Portaiden rakentaminen Ahlqvist- ja Temppelikatujen välille. Kaupunginvaltuusto päätti [5]), että Ahlqvistkadun eteläpäähän oli rakennettava portaat mainitun kadun ja Temppelikadun välisen liikenneyhteyden aikaan-

---

[1]) Valt. pöytäk. 10 p. syysk. 6 §. — [2]) S:n 12 p. marrask. 10 §. — [3]) S:n 11 p. kesäk. 34 §. — [4]) S:n 27 p. helmik. 25 §. — [5]) S:n 27 p. helmik. 20 §.

saamiseksi, minkä ohessa valtuusto työn suoritukseen nähden hyväksyi [1]) rakennuskonttorissa laaditun vaihtoehdoksi II merkityn ehdotuksen. Kysymys tarkoitukseen tarvittavien määrärahain osoittamisesta oli otettava harkittavaksi vuoden 1925 menosääntöehdotusta [2]) laadittaessa.

Kadunjärjestelytöitä. Vuoden 1924 menosääntöä vahvistettaessa kaupunginvaltuusto myönsi Hakaniementorin kadunjärjestelytöitä varten 112,000 markkaa, erään Länt. Viertotien osan laajentamiseen 250,000 markkaa, ruotsalaisen teatterin ja Henrikinesplanadin välisen ajotien laajentamiseen y. m. 71,000 markkaa, Saunakadun järjestelytöihin 1,500 markkaa, Kaisaniemen puiston itäisen sisäänkäytävän kohdalla olevan avoimen paikan järjestelytöitä varten 12,000 markkaa, Laivurinkadun ajotien laajentamista varten Tehtaanpuiston kohdalla 5,300 markkaa sekä odotuskorokkeiden teettämistä varten 38,200 markkaa. Kaikki työt oli suoritettava valtuuston liikenteenjärjestelykomitean laatiman ehdotuksen [3]) mukaisesti lukuunottamatta mainittuja Hakaniementorilla suoritettavia töitä. Kysymys tämän paikan muodostelusta jätettiin näet ratkaisematta. Liikenteenjärjestelykomitea jätti sittemmin kaksi uutta järjestelyehdotusta, joista toinen oli rakennuskonttorin ja toinen Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiön johtajan laatima. Kumpaisessakin ehdotuksessa oli Siltasaarenkadun vasemmanpuoleinen jalkakäytävä pysytetty täydessä leveydessään, minkä johdosta kävi välttämättömäksi muuttaa idemmäksi katuun laskettuja raitiotieraiteita sekä vaihteita ja risteyksiä. Sekä komitea että rahatoimikamari puolsivat rakennuskonttorin ehdotusta, ja kamari lausui samalla toivomuksen, että mainittuun suunnitelmaan sisältyvää kolmen korokkeen rajoittamaa liikenteen keskuksessa olevaa ympyränmuotoista pinta-alaa mikäli mahdollista pienennettäisiin tai litistettäisiin itä- ja länsirajoiltaan, minkä ohessa jalkakäytävän It. Viertotien ja Sörnäsin vantatien välisen korttelin länsikulmauksessa muodostamaa kärkeä kenties koitaisiin pyöristää, kaikki tämä Siltasaarenkadulta mainitulle viertotielle räyvän liikenteen suuntaviivan oikomiseksi.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti [4]), että Hakaniementorin liikennekeskuksen järjestely oli suoritettava pääasiallisesti rakennuskonttorin laatiman suunnitelman mukaisesti, jolloin mikäli mahdollista oli otettava huomioon rahatoimikamarin edellä esitetyt toivomukset.

Sillan rakentaminen satamaradan poikki Arkadiankadun kohdalle. Sittenkuin kaupunginvaltuusto oli vuoden menosääntöön merkinnyt 900,000 markkaa katusillan rakentamiseksi satamaradan poikki Arkadiankadun suuntaan, oli kaupungin yleisten töiden hallitus laadituttanut puheenaolevan sillan piirustukset ja kustannusarvion. Jotta Arkadiankatu, joka leikkasi rautatielinjaa viistoon, voitaisiin nykyisessä leveydessään johtaa sillan yli, oli sillan kumpaiseenkin päähän rakennettava kolmionmuotoiset betonilaatat yksinomaan jalankulkijoita varten. Sillan rakentaminen niin leveäksi, että mainitut ulokkeet kävisivät tarpeettomiksi, lisäisi hallituksen arviossa esitettyjä 921,000 markkaan nousevia kustannuksia 250,000 markkaa. Sekä rahatoimikamari että kaupungin yleisten töiden hallitus puolsivat huokeamman suunnitelman hyväksymistä, ja asiaa esiteltäessä myöskin kaupunginvaltuusto päätti [5]), että puheenaoleva satamaradan poikki johta vasilta rakennettaisiin ensinmainittujen piirustusten mukaisesti.

Liikenneväylän järjestäminen Fredriksperin uudelle asemalle. Koska

[1]) Valt. pöytäk. 27 p. helmik. 20 §. — [2])Ks. tätä kert. siv. 124. — [3]) Valt. pain. asiakirj. n:o 17 vuodelta 1923; vrt. myös 1923 vuod. kert. siv. 52. — [4]) Valt. pöytäk. 11 p. kesäk. 23 §. — [5]) S:n 16 p. huhtik. 8 §.

rautatieviranomaiset olivat havainneet tarpeelliseksi siirtää Fredriksperin asematalon sen rautatienalueen länsipuolella olevalta paikalta mainitun alueen itäpuolelle, mutta asematalolle aiottu uusi paikka oli vailla liikenneyhteyttä sekä Pasilan esikaupungin että Kallion kanssa, päätti [1]) valtuusto, sittenkuin komitea [2]), joka oli asetettu valmistelemaan kysymystä Alppilan viereisen rautatien ylimenokohdan poistamisesta, oli laatinut kaksi A:ksi ja B:ksi merkittyä vaihtopuolista ehdotusta uuden, puheenaolevalle asemalle johtavan liikenneväylän suunnaksi,

1) että liikenneväylä sijoitettaisiin Fredriksperin uuden asematalon itäpuolelle ja rakennettaisiin edellämainitun A:ksi merkityn vaihtoehdon mukaisesti, kuitenkin siten että kadun leveys tulisi olemaan 6 m.;

2) puolestaan hyväksyä seuraavan rautatiehallituksen kanssa tehtävän sopimuksen mainitun liikenneväylän rakentamisesta ja kunnossapidosta:

Helsingin kaupunki rakentaa tarpeelliset uudet kadut Fredriksperin uudelle asematalolle ja aina rautatien nykyisen alueen rajalle saakka, mitkä kadut on teetettävä vaihtoehdon A mukaan ja rakennettava aluksi ainoastaan 6 m. levyisiksi sekä varustettava ainakin vesijohdolla, minkä ohessa ne korkeussuhteisiin nähden on rakennettava niin, että Sörnäsin sivuradan yli johtavan katusillan ajotie voidaan tehdä vaakasuora ja 27.00 m:n korkeudelle yli normaalisen nollapisteen, kaikki edellyttäen, että rautatiehallitus rakentaa ja ylläpitää mainitun katusillan. Sillan ajotien tulee olla 15 m. leveä, mutta voidaan se niin kauan kuin Fredriksperin asemalle johtava katu ei ole 10 m. leveämpi, rakentaa 9 m. levyiseksi ja aineesta, jonka rautatiehallitus katsoo sopivimmaksi. Sillan kantavuutta arvosteltaessa on otettava huomioon Helsingin kaupungin rakennuskonttorin kevyempi höyryjyrä, joka painaa 12 tonnia, sekä raitiotievaunut.

Sillan ajotien puhtaanapito kuuluu Helsingin kaupungille. Sekä Helsingin kaupunki että rautatiehallitus suorittavat niille kuuluvat työt niin nopeasti, että Fredriksperin uusi asema voidaan luovuttaa liikenteelle lokakuun 1 päivänä 1924;

3) myöntää kaupungille kuuluvaa katurakennustyötä ja vesijohdon teettämistä varten yhteensä 1,027,400 markkaa, jotka varat maksettaisiin etukäteen kaupunginkassasta ja merkittäisiin 1925 vuoden talousarvioon; sekä

4) antaa rahatoimikamarin tehtäväksi ryhtyä kaikkiin edellämainitusta päätöksestä aiheutuviin toimenpiteisiin.

Liikenneväylän järjestäminen kaupungin ja Salmisaaren välille. Kaupunginvaltuuston vuonna 1917 tekemän päätöksen [3]) johdosta oli rahatoimikamari syyskuun 25 p:nä 1918 allekirjoittanut kauppakirjan, joka takasi kaupungille eräiden Salmisaaren (Merholman) osain omistusoikeuden ja velvoitti kaupungin vastasuoritukseksi m. m. ennen vuoden 1925 loppua rakentamaan pääliikenneväylän mainitun saaren ja mannermaan välille. Edellä mainittujen sitoumusten täyttämiseksi oli sittemmin suoritettu alustavia tasoitus- ja täyttämistöitä, minkä ohessa rahatoimikamari oli neuvotellut myyjän, Tallberg-toiminimen, kanssa liikenneväylän suunnasta ja eräiden kauppasopimuksessa mainitulle toiminimelle luovutettujen tonttialueiden rajoista. Näistä neuvotteluista, joissa oli tehty eri ehdotuksia, oli ollut tuloksena alkuperäisen, kauppasopimuksessa edellytetyn suunnan hyväksyminen, ja tämän jälkeen oli rakennuskonttori laatinut ohjelman puheenaolevia töitä varten,

[1]) Valt. pöytäk. 19 p. maalisk. 5 §. — [2]) Ks. 1923 vuod. kert. siv. 259. — [3]) Ks. 1917 vuod. kert. siv. 25.

joiden suorittamisesta konttorin laskelmain mukaan tulisi olemaan kustannuksia yhteensä 3,940,000 markkaa. Kaupunginvaltuustolle lähettämässään kirjelmässä rahatoimikamari selostaen asian siihenastista valmistelua anoi määrärahan myöntämistä mainittua liikenneväylää varten. Samalla kamari ilmoitti, että aikaisemmin samaan tarkoitukseen myönnetystä määrärahasta vielä oli käytettävänä 250,000 markkaa.

Rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti [1])

että kaupungin ja kauppaneuvos J. Tallbergin välillä vuonna 1918 tehdyssä kauppasopimuksessa mainittu Lapinniemen ja Salmisaaren välinen liikenneväylä oli rakennettava rakennuskonttorin laatiman, n:o 8:ksi merkityn suunnitelman mukaan sekä työ suoritettava ennen vuoden 1925 loppua; sekä

että vuoden 1925 menosääntöön oli tähän tarkoitukseen merkittävä 3,690,000 markan suuruinen määräraha sekä että kaupungin yleisten töiden hallitus kuluvana vuonna sai etuantina käyttää mainituista varoista 800,000 markkaa.

Lisämäärärahoja katujen ja yleisten paikkain sekä teiden ja viertoteiden kunnossapitoa varten. Kaupungin yleisten töiden hallituksen esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi [2]) vuoden tilierotuksesta yhteensä 200,000 markan lisäyksen menosääntöön yleisiä töitä varten merkittyyn määrärahaan, siitä 50,000 markkaa katujen ja yleisten paikkain sekalaisiin korjauksiin, 50,000 markkaa viertoteiden ja 100,000 markkaa teiden korjauksiin.

Tässä yhteydessä rahatoimikamari ilmoitti, että maistraatti kamarin esityksestä oli ryhtynyt toimiin raskaan autoliikenteen järjestämiseksi kaupungin alueella, koska tämä liikenne turmeli katuja ja viertoteitä ja teki välttämättömiksi ne alituiset korjaukset, jotka olivat aiheuttaneet edellämainitut vakinaisten vuosimäärärahain ylitykset.

Määräraha lauta-aidan siirtämiseksi. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [3]) korttelissa n:o 473 sijaitsevan Kivelänkadun tontin n:o 1:n omistajan, Kiinteistöosakeyhtiö Arcin anomuksen, että vastaiselle Kivelänkadulle rakennettu kaupungille kuuluva lauta-aita, joka ehkäisi rakennustöiden alkamisen mainitulla tontilla, poistettaisiin, minkä ohessa valtuusto hyväksyi [3]) kaupungin yleisten töiden hallituksen laatiman suunnitelman sekä mainitun lauta-aidan että sen viereisen vajarakennuksen ja likakaivon siirtämiseksi muualle ja myönsi [3]) päätöksen aiheuttamien kustannusten peittämiseksi 36,700 markkaa yleisiä töitä varten olevista käyttövaroistaan.

Yllämainitun kiinteistöosakeyhtiön samalla tekemän anomuksen, että Kivelänkatu ainakin osittain tasoitettaisiin, kaupunginvaltuusto jätti huomioon ottamatta.

Lisämääräraha istutusten ja puutaimistojen kunnossapitoon. Koska vuoden menosääntöön otettu istutusten ja puutaimistojen kunnossapitomääräraha oli osoittautunut tarkoitukseensa riittämättömäksi, myönsi [4]) kaupunginvaltuusto vuoden tilierotuksesta mainittuun määrärahaan 30,000 markan lisäyksen.

Määräraha Temppeli- ja Nervanderkatujen välisen istutuksen järjestämiseen. Kaupungin yleisten töiden hallituksen ilmoitettua kaupunginvaltuustolle, että vuoden menosääntöön Temppeli- ja Nervanderkatujen välistä istutusta varten merkitty määräraha oli käytetty loppuun ja että siellä kuluvana vuonna

[1]) Valt. pöytäk. 15 p. lokak. 14 §. — [2]) S:n 26 p. marrask. 6 §. — [3]) S:n 27 p. helmik. 23 §. — [4]) S:n 10 p. jouluk. 9 §.

olisi suoritettava loppuun eräitä töitä, osin kustannusten säästämiseksi, osin jotta seuraavana keväänä voitaisiin ryhtyä istutustöihin ja leikkikenttää käyttää kesällä 1925, sekä että näitä töitä varten tarvittaisiin enintään 50,000 markan suuruinen lisämääräraha, oli rahatoimikamari katsoen asian kiireellisyyteen oikeuttanut kaupungin yleisten töiden hallituksen käyttämään ilmoitettuun tarkoitukseen edellämainitun määrän. Kamarin esityksestä kaupunginvaltuusto hyväksyi [1]) toimenpiteen ja päätti, että puheenaoleva määrä maksettaisiin etuantina kaupunginkassasta ja sittemmin merkittäisiin vuoden 1925 menosääntöön.

Alppilan hiihtomäen kuntoon paneminen. Kaupungin yleisten töiden hallitus oikeutettiin [2]) käyttämään 20,000 markkaa Alppilan hiihtomäen kuntoon panemiseen. Varat oli otettava määrärahasta, joka tätä tarkoitusta varten tuli merkittäväksi vuoden 1925 menosääntöön.

Kumtähden siirtolapuutarha-alueella suoritettavain töiden jatkaminen. Vuoden menosääntöön oli siirtolapuutarhan perustamista varten merkitty [3]) 400,000 markkaa, mistä määrästä 180,000 markkaa oli käytetty osin puheenaolevan puutarha-alueen, osin läheisten asuntokorttelien tarpeiden tyydyttämiseksi, aiottujen viemärilaitteiden kustantamiseen. Kaupunginvaltuustolle osoittamassaan kirjelmässä rahatoimikamari lausui mielipiteenään, että mainituista kustannuksista ainoastaan 90,000 markkaa olisi pantava siirtolapuutarhan tilille, kun taas loput, samoin 90,000 markkaa, olisi maksettava vuoden 1925 menosääntöön merkittävästä viemärien rakennusmäärärahasta. Yllämainittujen 90,000 markan lisäksi tarvittaisiin 593,000 markan suuruinen määräraha siirtolapuutarha-alueen kuntoon panettamiseksi alkuaan laaditun suunnitelman mukaisesti, mistä määrästä 300,000 markkaa oli merkittävä vuoden 1925 ja loput seuraavan vuoden menosääntöön. Edellä esitettyyn viitaten kamari esitti, että kaupunginvaltuusto päättäisi

merkitä vuoden 1925 menosääntöön 340,000 markkaa likaviemärien teettämiseksi sille Kumtähden alueelle, missä siirtolapuutarhat sijaitsivat;

merkitä mainitun vuoden menosääntöön 300,000 markkaa mainittujen siirtolapuutarhain kuntoonpanotöiden jatkamiseksi; sekä

että siitä 180,000 markan suuruisesta rahamäärästä, joka vuoden kuluessa oli käytetty likaviemärien teettämiseen puheenaolevalle alueelle, 90,000 markkaa pantaisiin maksettavaksi siirtolapuutarhain tililtä ja 90,000 markkaa katsottaisiin käytetyksi etuantina ensimmäisessä ponnessa mainitusta määrärahasta.

Asian ensimmäisessä käsittelyssä kaupunginvaltuusto päätti [4]) lähettää sen talousarviovaliokuntaan, joka sittemmin antamassaan lausunnossa [5]) huomautti, että kokonaiskustannukset siirtolapuutarhain perustamisesta esitettyjen laskelmain mukaan tulisivat nousemaan tuntuvasti suuremmiksi kuin alkuaan oli laskettu, minkä johdosta valiokunta oli ottanut harkittavakseen, eikö työtä olisi supistettava siten, että laskettua jonkin verran pienempi palstamäärä pantaisiin kuntoon ja perustamiskustannukset pysytettäisiin jo myönnettyjen ja vuoden 1925 menosääntöehdotukseen merkittyjen määrärahain puitteissa. Jos suurempaa puutarhapalstain kysyntää vastedes ilmaantuisi ja tulot viljeltäviksi annetuista palstoista osoittautuisivat laskettuja määriä vastaaviksi, olisi kaupunginvaltuusto tietenkin esteetön vastedes myön-

---

[1]) Valt. pöytäk. 10 p. jouluk. 8 §. — [2]) S:n 12 p. marrask. 13 §. — [3]) Ks. 1923 vuod. kert. siv. 33. — [4]) Valt. pöytäk. 17 p. jouluk. 14 §. — [5]) Valt. pain. asiakirj. n:o 21 siv. 15.

tämään varoja alueen laajentamiseksi. Valiokunnan ehdotuksesta valtuusto talousarviota käsiteltäessä päätti [1]) merkitä 340,000 markkaa viemärijohdon teettämiseksi Kumtähden siirtolapuutarha-alueelle sekä 300,000 markkaa siirtolapuutarhan perustamiskustannuksia varten, minkä ohessa valtuustomääräsi, että puheenaolevia määrärahoja ei saanut käyttää siten, että niillä teetetyt työt aiottua siirtolapuutarha-aluetta ehkä supistettaessa kävivät hyödyttömiksi.

Kaupungin maatilain määrärahain ylittäminen. Rahatoimikamarille osoittamassaan kirjelmässä maatalouslautakunta ilmoitti, että työvoiman tarve kaupungin maatiloilla kesällä 1923 oli ollut erittäin suuri, minkä johdosta sitä varten mainitun vuoden menosääntöön otettua määrärahaa oli ylitetty 15,539: 25 markalla, että sähköjohdon laittaminen Tuomarinkylään oli tullut maksamaan 25,053: 50 markkaa enemmän kuin oli arvioitu sekä että menosäännön määräraha Korkoja kaupunginkassaan osoitti 5,922: 08 markan vajausta sen johdosta, ettei maatalouskonttori sadon myöhästymisen takia ollut voinut kyllin nopeasti tarjota maatilain tuotteita myytäväksi. Tämän johdosta rahatoimikamari oli oikeuttanut maatalouslautakunnan edellämainituilla määrillä ylittämään puheenaolevat määrärahat ja anoi toimenpiteelle kaupunginvaltuuston hyväksymistä. Valtuusto myöntyi [2]) esitykseen.

B. Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatointa koskevat asiat.

Kertomus kaupungin vuoden 1923 tileistä ja tilinpäätöksestä. Kaupungin vuoden 1923 tilinpäätöksen yhteenveto osoitti seuraavat tulot ja menot:

Tulot.

Säästö vuodelta 1922	Smk	33,484,411: 24
Tuloja rahasäännön mukaan	»	271,942,714: 59
Laskettujen tulojen ylijäämä	»	34,654,289: 35
Määrärahoja säästynyt	»	21,320,296: 03
Yhteensä	Smk	361,401,711: 21

Menot.

Määrärahoja rahasäännön mukaan	Smk	289,242,714: 59
Määrärahoja ylitetty	»	4,113,227: 78
Vajausta lasketuissa tuloissa	»	1,534,449: 57
Yhteensä	Smk	294,890,391: 94
Tilierotus vuoteen 1924, säästö	»	66,511,319: 27
Yhteensä	Smk	361,401,711: 21

Kaupunginvaltuusto oli kutsuttu kesäkuun 11 p:nä kaupunkien kunnallishallinnosta annetun asetuksen määräysten mukaisesti tekemään päätöksensä edellämainitun tilinpäätöksen hyväksymisestä, mutta kun sitä ei vielä ollut esitetty kaupungin tilintarkastajille lykättiin [3]) kokous, mikäli koski vuoden 1923 tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuunvapauden myöntämistä, ajankohtaan, joka valmisteluvaliokunnan tuli määrätä tarkastuskertomuksen saavuttua.

Kertomus kaupungin vuoden 1923 tilien ja hallinnon tarkastamisesta. Vuositilintarkastajain tarkastettua kaupungin vuoden 1923 tilit ja hallinto lähe-

[1]) Valt. pöytäk. 29 p. jouluk. 1 §. — [2]) S:n 2 p. huhtik. 14 §. — [3]) S:n 11 p. kesäk. 6 §.